

Kivételképen továbbra is vámkezelési illeték alá esik a vámtarifa 135. száma alá tartozó tőzeg és tőzegtészén, lignit és kőszénkocsz és az ezen anyagokból előállított minden szilárd, mesterséges tüzelőanyag a behozatal alkalmával. Vámkezelési illeték tehát ezen cikkek kivitele alkalmával nem szedetik.

Ez a rendelet 1925. augusztus 15-én lépett életbe.

Joggyakorlat.

Ha a vállalat üzleti könyveket vezet, a társulati adó alapját az üzleti könyvek alapján, nem pedig becslés útján kell megállapítani. (Közgazgatási Biróság 8470.1924. P.) A pénzügyigazgatóság a társulati adót becslés útján állapította meg, mert a vállalat mérleget nem készített. A kivetett adó ellen benyújtott felelőbeszést pedig azzal az idokolással utasította el a társulati adó mérve ellen irányuló részében, hogy a V. U. 116. §-a szerint a felelőbeszéd köteles állításait bizonyítani. Panaszos azon az alapon kéri a kivetett adó törlését, hogy az 1923. üzletét veszteséggel zárta, amit a bevallásához csatolt nyereség-veszteségszámlával kívánt igazolni.

Az 1922. évi XXIV. t.-c. rendelkezéseiből nyilvánvaló és a vonatkozó törvényjavaslat indokolásából is minden kétséget kizáróan megállapítható, hogy az ezen törvény alapján adózó vállalatok adóját a számadások alapján kell kivetni, mert a 13. §. szerint az adóköteles nyereség megállapításánál a mérleg egyenlegéből kell kiindulni, a 32. §. szerint a bevalláshoz mérleget és nyereség- és veszteségszámlát kell csatolni és a 33. §. szerint a kivetéshez szükséges adatokat, ha az adózó fél nem terjeszti be, könyvvizsgálat útján kell beszerezni; a pénzügyigazgatóság helytelenül járt el tehát akkor, amidőn a panaszos cég adóját becslés útján állapította meg. A panasszal megtámadott határozatnak az az indokolása, hogy a felelőbeszéd köteles állításait bizonyítani, nem lehet helytálló akkor, amidőn az adózó fél a könyveire hivatkozik, mert a könyvek adatait a felelőbeszédben bizonyítani nem lehet, hanem azoknak valódiságáról a pénzügyigazgatóság csak oly módon szerezhet meggyőződést, ha a felhívott törvény 33. §-a alapján a könyveket megvizsgálja. Az a körülmény, hogy panaszos vállalat, az üzem terjedelmére és minőségére való tekintettel, nem készített mérleget, hanem csak nyereség-veszteségszámlát állított fel, még nem lehet ok arra, hogy a számadások alapján esz-közlendő adókiivetés mellőztessék akkor, amidőn a törvény a jövedelem felbecslését nem engedi meg, hanem a számadások szerint mutatkozó valóságos üzleteredményt kívánja adó alá vonni.

A panaszban felhozott az a körülmény, hogy az üzletév végén nagy sörkészet megromlott, nem lehet indok a zárszámadás alapján megállapítandó adó törlésére, hanem igenis azon panaszbeli állítás, hogy az üzletév veszteséggel záródott a vezetett számadások szerint, az adó törlését fogja maga után vonni akkor, ha a könyvek megvizsgálása után beigazolást nyer, hogy adóköteles jövedelem nem volt. Ezt az adózó fél a nyereség-veszteségszámlával kívánta bizonyítani és könyveire utalt. Ha tehát a pénzügyigazgatóság a számadásokat aggályosnak találta, akkor köteles a könyvvizsgálatot fogatosítani és az adóköteles jövedelmet a könyvek adatai alapján megállapítani.

Ha az áru-es anyagleltár értékelése nem felel meg a törvény rendelkezésének, az értékelést az adózás szempontjából ki kell igazítani, de a társulatiadót becslés alapján kivetni nem szabad. (Közgazgatási Biróság 6905/1924. P. sz.).

Panaszos adójának a kivetésénél a zárszámadás adatainak mellőzése mellett becslés alapján állapították meg az adóköteles jövedelmet

mert adózó fél az áruleltárt a beszerzési és az előállítási áron alul értékelte. A becslés útján történt adóztatás ellen irányuló fellebbezést a pénzügyigazgatóság elutasította, mert a cég a bekívánt adatokat nem terjesztette be. Sem a fizetési meghagyás, sem a határozat indoka nem helytálló.

Az a körülmény, hogy a leltár értékelése nem felel meg az 1922. évi XXIV. t.-c. 14. §. 18. pontjában foglalt rendelkezéseknek, nem szolgálhat indokul arra, hogy a zárszámadás adatai a törvény rendelkezéseivel szemben az adóztatásnál teljesen mellőztessenek és minden törvényes rendelkezés hiányában becslés alapján állapíttassék meg az adó. Ha az értékelés nem felel meg a törvény rendelkezésének, akkor a felhívott törvényszakas az értékelést adózás szempontjából ki kell igazítani és a mérlegszerű nyereséghez a kiigazítás szerint mutatózó különbözetet hozzá kell számítani, mert olyan törvényes rendelkezés, hogy a vállalatnak az árukészlettel a 14. §. 18. pontja szerint kell értékelnie, nincsen, hanem a mérlegszerű nyereséget kell ezen rendelkezésektől eltérő értékelés esetén megfelelően kiigazítani. Ha pedig a vállalat az adó helyes megállapításához szükséges adatokat nem terjeszti be, akkor a felhívott törvény 33. §-a szerint a pénzügyigazgatóság azokat a vállalat költségére foganatosítandó könyvvizsgálat útján köteles beszerezni. Nem lehet tehát adatok hiánya miatt a zárszámadást mellőzve, becslés alapján adóztatni csak azért, hogy a hiányzó adatok beszerzése céljából szükséges könyvvizsgálat elmulasztassék.

Irodalom.

Dr. Bodroghy József és Szél Jenő: A felértékelés. A könyv a Légvárosi Testvérek kiadásában jelent meg és a mérlegvalódiság helyreállításáról szóló 4200/1925. P. M. számú pénzügyminiszteri rendeletet kommentálja.

A bevezetésben ismerteti azokat a szempontokat, amelyek a mérlegvalódiság helyreállításánál, illetőleg a tiszta vagyon kimutatásánál irányadók. Ezek a szempontok az adózás, rentabilitás és a közhitel kérdése. A könyv a miniszteri rendeletet szakaszonként kommentálja és különösen bőven ismerteti a vagyon és a tehertertelek értékelési szabályait. Amíg ugyanis maga a rendelet az aktív vagyontárgyak értékelésénél csupán felső, a passzív vagyontárgyaknál pedig csak alsó határ szab meg, addig a kommentár ismerteti az értékelésnél kialakult szabályokat, amelyek az aránymérlegek elkészítésénél a németországi gyakorlatban kialakultak és amelyek a magyarországi viszonyok között is alkalmazhatók. A felértékelés gyakorlati keresztülviteléhez számos könyviteli példát tartalmaz a könyv, egy a kereskedelmi, mint ipari, végül a biztosítási vállalatokra és szövetkezetekre külön-külön.

A Dr. Bodroghy-Szél féle mű egyike a felértékelési rendelet leg-sikerültebb kommentárjának. Világos, tömör és tartalmas, úgy, hogy szinte nélkülözhetetlen eszköze lesz a felértékelési praxisban egy a jogászvilágnak, mint a nagyközönségnek. E mellett azonban elméletileg is sulyal bíró munka, amely a theoretikus pénzügyi jog magyar irodalmát egy értékes darabbal gazdagítja. A könyv bolti ára 70.000 korona.

Társulatiadó. *Irta: dr. Róth Pál min. titkár.* Társulatiadóra vonatkozó törvényünk és végrehajtási utasításunk, pénzügyi jogunk egyik legjobb alkotása. Szerző, akinek úgy a Hivatalos Összeállítás mint a Végrehajtási Utasítás megalkotásában egyik legaktívabb szerepe volt, kiváló jogi felkészültséggel és gazdasági érzékkel magyarazza a törvény és utasítás intézkedéseit és ad bő utmutatást nem csupán a társulatiadóra vonatkozó főbb szabályokra vonatkozólag, hanem minden részletkérdésben